

JAKIE ROLE ODGRYWAMY W GRUPACH?

SZEF. Czuwa nad przebiegiem pracy grupowej, określa kierunki, kieruje dyskusją, czasem przerywa innym, podsumowuje wynik obrad. chętnie i na ogół trafnie przydziela członkom zespołu zadania - choć niekiedy przejawia skłonności do wyręczania się innymi ludźmi. Nie ma trudności w podejmowaniu decyzji co do wyboru rozwiązań. Zachęca innych, ma jasną wizję celu. Kieruje się zdrowym rozsądkiem.

Szef często wypowiada się tak:

„Nie traćmy z oczu istoty sprawy.”, „Czy ktoś ma jeszcze coś do dodania?”, „Dojdźmy do porozumienia, zanim pójdziemy dalej.”, „Wróćmy do tematu”, „To dobry pomysł, żeby każdy wziął coś na siebie”, „Nie możemy się rozejść, zanim czegoś nie ustalimy”.

EKSPERT. Wszystko wie, udziela informacji, czasem mądry się nadmiernie. Ekspert często wypowiada się tak:

„Jeżeli chcemy jechać do Azji, to trzeba się zaszczepić na...”, „Pamiętajcie, że w tej szerokości geograficznej...”.

STRAŻNIK. Zwraca uwagę na zasady współpracy i normy moralne. Pilnuje realizacji zadań. Strażnik często wypowiada się tak:

„Nie przekrzykujemy się”, „Nasz czas się kończy”, „Zadania powinny być rozdzielone sprawiedliwie, a nie po kumotersku”.

MEDIATOR. Pomaga innym dogadać się ze sobą. Jego zadaniem jest wspieranie innych osób w zespole. To osoba dobrze i chętnie współpracująca, łagodna, uważna i dyplomatyczna, potrafiąca się sprawnie komunikować z różnymi ludźmi. Słucha, zapobiega tarciom, mediuje, zaprowadza pokój, uważa za swoje główne zadanie troskę o atmosferę zespołową. W nagłych sytuacjach bywa niezdecydowana, czasem ulega wpływom innych członków zespołu i wycofuje się ze swoich pomysłów jeśli uzna, że leży to w interesie grupy.

Mediator często wypowiada się tak:

„Uprzejmość nic nie kosztuje.”, „Jeśli tobie to odpowiada, ja też jestem z tego zadowolony/a”, „Gdyby ludzie lepiej siebie słuchali, mniej by gadali”, „Powiedz, o co ci chodzi”, „Spróbujmy się jakoś dogadać”, „Dlaczego nie chcecie zrozumieć jego argumentów”.

KRYTYK. Dostrzega różnorodne opcje, posiada zdolność obiektywnej oceny. Jest praktyczny i nie bawi się w sentymenty. Wynajduje słabe strony pomysłów i rozwiązań. Dzięki niemu zmniejsza się ryzyko podjęcia błędnej, mniej racjonalnej decyzji. miewa tendencje do nadmiernego krytycyzmu.

Krytyk często wypowiada się tak :

„Rozważmy alternatywne rozwiązania.”, „Lepiej pomału podejmować słuszną decyzję, niż pośpiesznie błędną.”

Zdarza się, że krytyk zamienia się w **KYTYKANTA**. Wtedy krytykuje, zrzedzi, we wszystkim szuka słabych punktów: „Nic nam z tego nie wyjdzie”, „To, co mówisz, nie ma sensu”.

BUNTOWNIK. Nie chce się podporządkować decyzjom innych, buntuje się zwłaszcza przeciwko władzy szefa i większości.

Buntownik często wypowiada się tak: „On nie ma prawa za wszystkich decydować”, „Ja się wyłączam, nienawidzę grupowych wycieczek”.

POMYSŁOWY DYZIO. Ma mnóstwo pomysłów i chętnie dzieli się nimi, choć nie zawsze równie chętnie je realizuje.

Pomysłowy Dyzio często wypowiada się tak: „Możemy to zrobić na pięć różnych sposobów”.

PODWYKONAWCA. Nie wymyśla sam zadań, ale odpowiedzialnie i chętnie je wykonuje. Skupia się na praktycznej realizacji, przekształcaniu pomysłów w działania, interesuje go odnalezienie praktycznych rozwiązań problemów. Można na niego/nią liczyć – to członek grupy zdyscyplinowany, godny zaufania:

Podwykonawca często wypowiada się tak: „Mogę to wziąć na siebie”. „Ciężka praca jeszcze nikogo nie zabiła.”, „Zabierzmy się za to, co jest do zrobienia.”, „Jeśli to jest wykonalne, zrobimy to.”

BŁAZEN. Wygłupia się, rozśmiesza, obraca w żart poważne problemy. Czasem rozładowuje napięcie w zespole, częściej jednak jego zachowanie nie jest konstruktywne.

Błązen często wypowiada się tak: „Nie jedziemy do Azji, bo niedawno w Himalajach yeti zeżarł wszystkie zapasy grupy polskich turystów”.

SIEROTKA. Martwi się, że sobie nie poradzi, nie bardzo rozumie, czego inni od niego oczekują. Sierotka często wypowiada się tak: „Jak ja spakuję ubrania do plecaka?”, „Kto mi pomoże zapytać o...”.

Materiał pochodzi z programu KOSS (Kształcenie Obywatelskie w Szkole Samorządowej) Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej i został zmodyfikowany na potrzeby programu UMO.

<http://www.ceo.org.pl/pl/koss/online/1/jakie-role-odgrywamy-w-grupach>

Wykorzystano również:

Materiał z programu nauczania ekonomii w praktyce „Młodzi Przedsiębiorczy” (CEO 2014).
Janusz Żmijski na podstawie: Meredith Belbin, Twoja rola w zespole, GWP, Gdańsk 2003, s. 37 i nast.

Artykuł „Role w grupie” opracowany przez zespół Ośrodka Szkoleń i Informacji EFFECT

<https://effect.edu.pl/blog/role-w-grupie>

Zachęcamy do obejrzenia filmików dotyczących pracy zespołowej i ról grupowych:

https://www.youtube.com/watch?v=7z0Y5F78NSc&list=PLD4KSOFXmjZt_I3BBh2Ox3WWrZt41fr-&index=1

i podejmowania decyzji w zespole:

https://www.youtube.com/watch?v=9es7aVopai0&list=PLD4KSOFXmjZt_I3BBh2Ox3WWrZt41fr-&index=2